

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	"
Un any.....	2'60	"
Per dotzenes.....	0'45	"
Núm.ª atrassats des 2.ª tom...	0'06	"
Id. id. des 1.ª tom...	0'07	"

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT À SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 41.

Fòra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins Espanya.....	3 mesos....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè.....	3 mesos....	1'50
	1 any.....	5'00

ES TERREMOTO D' ISCHIA.

Devòra Nápols hey ha un *volcan* anomenat *Vesubi*, que va essè antigament es qui va matà y enterrà ses ciutats *Pompeya y Herculanium*; y devant Nápols, al mitx de má, no molt enfòra de la tèrra, hey ha una illa anomenada *Ischia* que fins el mes de Juñy passat, es estada una delicia, un país plè d'arbres y jardins de flòrs, visitat per molts de forastés, qu' hey anavan à passà s'estiu, y es ara un caramull de pedres y de mòrts.

El dia 28 del mes de Joriòl d'enguany, sa pòsta des sòl, que per molts era sa derrera que vèyan, va essè sa d'un dia d'estiu, hermosa y alegre. Sa vetlada qu' es va seguí, fonch una vetlada de fèsta. Es teatros s'ompliren de gent y ets salons de ses fondes y cafès tenian qui feya sonà ets séus pianos amb nètes veus d'armonia. Tothòm disfrutava de s'agradable frescò d'aquella nit, quant un trò fòrt y fondo, y un renòu farest, seguit de quinze segòns de un satsament d'abaix à dalt y d'esquèrra à dreita tomà ses persones y ses cases, y matà de totduna 1992 persones, havent pujat després aquesta cifra à 2443, segons ses derreres notícies. Axò succehí à les 9 y 50 minuts de sa nit.

Abans omplían l'ayre sòns d'armonia y veus alegres. Després aquestes veus foren sustituhides per ays y jamechs d'els enterrats en vida, per crits de desesperació, per paraules de dòl y d'añoransa que destrossavan el còr de tothòm. ¡Que d'escenes terrorífiques tengueren lloch tota aquella nit! A sa plaja, homos, nins y dònnes en camieta, atropellantse per entrà dins ses llanxes des pesoadós. Per entre ses rohines, altres dònnes mitx vestides amb un rest encès en sa má, cercant còm à fúries, y donant llamentos desesperats, cridavan còm à lòques ses persones de ca-séua, y à n'els qui passavan preguntavan: «¿Has vist es méu homo?» «¿Saps ahont es es méu fiy?» Una dòna demunt una paret, sitiada sense podersè mòure,

clamant tola sa nit sens aturay: «Ahont son els méus infants!» y mesclades amb aquestes doloroses veus, altres més tristes, més graves, y més moribundes. invocant la misericòrdia de Deu: «¡María Santíssima!» «¡Jesús méu!» «¡Animetes del Purgatòri!»

L'endemà hey havian ja acudit barcos y gent per ausiliarlòs, y obrí pas à molts qu' estavan enterrats en vida. Ses mònges de la caritat corrian d'una ruïna à s'altre amb botelles de cordial. Ets soldats esposavan sa séua vida per salvà sa d'ets altres. Escoltau còm heu conta uns des qu' hey anàren à cercá ets séus amichs.

«Vérem uns quants homos que baixavan carregats de matalassos. Al mitx d'un carré trobám un pòbre cavall abandonat, que per veure de caminá, ventava à dreita y esquèrra una cama rompuda en tronch.

A n'es *Restaurant*, ahont pòchs dies abans jò havia menjat, hey tròb dos ferits y un mòrt.

Devòra la fonda *La Piccola Sentinella*, dins una viña hey ha es séu propietari En Dambré amb quatre ferits y una pòbre dòna moribunda. «¿Heu mesté rès de nòltros?» li vaitx dí. «Sí: aygo y lliteres.»

Continuam pujant fins à la fonda *Sauvet* y sabèm allà qu' els méus amichs están salvats y s'en son tornats à Nápols. Però d'allà dalt, ¡quin espectacle! Jò he assistit à combats, he recorregut camps de batalla, he vist s'incèndi de París per *La Commune*, y creya havè presenciat ses escenes més terribles de s'humanitat. M'equivocava. Tot axò no es rès comparat amb s'espectacle que veitx avuy. Tota sa ciutat ha desaparecut sense quedá en pèu ni una sòla casa. A sa méua dreita, baix de dues figueres, hey ha dos véys, homo y dòna, espirant, rodetjats d'ets séus fiys y nés. Un altre véy estès amb so *cráneo* aplastat y amb un aixám de mosques demunt, está al costat de tres moribunds ajaguts dins sa pols, girant ets séus uys envés des camí, y devant èll un véy sacerdot que resa y los agonisa à tots y los dona sa derrera absolució. «*Padre mio*, (li deya

es véy des cap esclafat.) *vi confesso tutti i miei peccati.*» «*Vade in pace*» (li contestá es sacerdot.) Deu te perdona. Y li pòsa ses séues mans tremoloses demunt es cap.

Sentim riure derrera nòltros. Son dues dònnes qu' es terror ha fètes torná lòques. Seguim es nòstro camí per demunt mòrts y rohines. Es bañs *superbos de Manzi y Gurgeliello*, y altres, son en terrà. El *Monte de la Misericordia*, hermós establiment per fé pendre bañs à n'els pòbres nins escrofulosos, ni una paret té dreita.

Per entre ses pedres veym una cabejera y creym sentí un suspir. Mos posám à trabayá y desenterrám una pòbre dòna que respira encara després de des-sèt hores d'agonia. Obri ets séus uys plens de sanch, té ses pipelles morades y es pèus y brassos tots escarrinxats. La mos ne duym à n'es vapor *Tifeo*.

Una còsa rara. Ningú plòra. Els qui han romás vius son insensibles y parlan des séus mòrts còm d'una còsa indiferent. No tenen altre sensibilitat més qu' horror à s'entrà dins una casa y pò de dormí tot-sòls.

Un detall interessant. A sa fonda *La Sentinella*, abans de sa catástrofe, un anglès tocava en es piano sa marxa fúnebre de *Chopin*. Un italià sortí des salon perque deya que no podia sentí tocá còses tristes. Aquest fonch s'únich que se salvà de tots es de la fonda. S'inglès l'han trobat amb so cap esclafat demunt es papé de música y ses mans posades encara demunt ses tecles des piano.

El rey d'Italia va arribá à Ischia el dia 30. S'es conmogut molt y no ha pogut detení ses llágrimes quant ha vist s'iglesia arruinada y amb so campaná estès, còm si s'hagués ajagut demunt ses cases.

Un petit teatro de fusta no ha patit gens, gracias à sa séua construcció. Es concurrents à ell se salvaren tots. Per una rara coincidència feyan aquest vespre sa paròdia d'un terremòto.

A *Lacco* es Batle, qu' ha perdut sa dòna y ets infants devall ses parets de ca-séua, se presentá al Rey amb sos vestits plens de sanch, diguentli: «Señó, primé es el dever que tol.»

A *Panza* no ha quedada cap casa dre-
ta, però no hey ha hagut més que trenta
mòrts, perqu' a n' es moment des tèrra-
tremol, tothom, segons s' estila allà,
acompañava es viatich que duyan a dos
malalts.

Amb fetxa de primer d' Agost escri-
huen qu' els habitants están molt temo-
rechs perque, segons diuen, s' estatua
de Sant Leonard, patró des pais, que
havian trèta de s' iglesia arruynada y
duyta a un' altre capella, la trobàren ahí
dematí que plorava. Li han axugat ets
uys y continúa plorant, y es pòble creu
qu' axò vòl dí qu' hey haurá un altre
terremòto.

Tant a *Foris* còm a *Casamicciola*, ha
estat impossible s' enterrá tots els mòrts,
y han hagut de tirá molts de sachs de
cals dins ets escombros.

Ses parets de ses cases caygudes han
obstruít es carrés, y es caminá per ells
es molt penós y difícil.

¡Quin espectacle més trist es el veure
desenterrá els mòrts! Los tròban agru-
pats d' una manera horrible. Aquells que
no han sofrit pe sa cara tenen una es-
pressió de sufriment y terror qu' es im-
possible fersèn una idèa. A lo milló se
tròban fragments de còssos humans. Allò
es una mescla terrible de carn, guix y
pedres.

Segons contan, un parey de dies abans
s' havian observat señals que demostra-
van una variació íntima des *subsuelo* de
s' illa, perque ses aygos termals sortian
més calentes; amb altres señes que de-
mostravan es perill imminent d' una ca-
tástrofe, però les callava tothom per pò
de que no fogissen es molts de forastés
qu' hey havian anat a prendre es bañs.

¡Deu mos alliber d' una semblant des-
gracia!

PEP D' AUBEÑA.

CARTA DE PASSATEMPS

A MON ESTIMAT AMICH M. M.

¡Que d' alegre n' es el viure
Quant en nòltros no fa retxa
La tristor!
¡Quanta ditxa té el qu' es lliure
De la agosarada fletxa
Del Amor!

Però còm els que naixqueren
Tení sempre el còr tots sòlen
Tan sensual,
D' aquí vé que no es lliberan,
Y patí no més tots vòlen
D' aquest mal.

Tú n' ets un d' els que se creuen
Que na Bèl ò na María
Los vòl bé;
Y es beneyts tan sòls no veuen
Que sa jove avuy en día
Amor no té.

Sí; n' ets un qu' amor juraves
Ahí encara a sa señora
De ton còr;
Y te cayan ¡ay! ses bayes.....
Més ja basta; t' fonch traydora
Jò amb tu plòr!

Tira, dònchs, l' inmensa pena
Qu' ara aglassa en consequènci
Lo téu pit;
Y a la téua infael morena
Deixalé dins del silènci
Del oblit.

Jò còm tú també patía;
Jò plorava còm tú plòres;
¡jò he amat!
Més, qu' alegre n' es el día
Qu' oblidám a totes hòres
Lo passat.

De llavòres ses quimeres
Pòch a pòch s' han abolides
Més y més;
Y ell no cont viut primaveres,
Y hagués dades vint mil vides
Si n' tengués.

Puis que sé una jove pòbre
Y al moment que m' pareix casta
Sens més rahons:
«Si mon còs amb tú no còbra
Son descans, demá el veus pasta
D' els voltons.»

Ne veitx una que m' agrada
(Mes, d' aquestes n' hi ha moltes,)
Y m' hi gir;
Y al instant, «Prenda estimada;
Si tú mon amor no escoltes,
Me pech tir.»

Veitx aquella amb mòdes nòves,
Mes per tant tampòch m' arredra
Y al parlá:
«Si d' amor no m' dones proves,
Fermantmé al còll una pedra
Em tir dins má.»

Y a la fi ja qu' aquest mapa
S' allargava més de mida
Vuy fé es trò;
Tant si s' lletja, còm si s' guapa,
Pòca còsa, ò etxerovida,
Tot es bò.

Lo qu' impòrta n' es el viure
Sens qu' amb nòltros fassa retxa
La tristor
Que d' alegre está el qu' es lliure
De l' agosarada fletxa
Del Amor.

Puis després de tals promeses
Per cantá encara victòria,
(Y es de lley)
Fins que vengan ses atèses:
Qu' es escut de vanaglòria
Aquest consej.

NAUJ ERTSEM.

¡AQUEIXES NOVÈL-LES!

Molta estona fa que cerch, lo mateix
qu' un *buzo* que p' es fons de la ma cerca
es coral, un rato d' ociosidat per ocu-
parrmè, ó per milló dí, per cridá s' aten-
ció des pares, mares, fiys y fiyes, res-
pècte a sa lectura de cèrts llibròts que
pululan molt per aquest mon, fent pro-
paganda, y mostrant a n' els ignorants
casos, ecsemples y fèts, que molt més
mos valdria p' es nòstro *sayo* si no los
coneguessem en tota sa vida.

Es arribat es día que Deu m' ha dat
un sòl ratet desocupat, y mogut pe sa
idèa que ja vos he dit, l' he ocupat es-
criguent, bé ó malament, un petit con-
sey, que voldria que l' aferrasseu tal
còm una mare sòl aferrá a un aspirant
a gènre, quant veu que sa séua fiya ja
va p' es racons; y tan sòls per maparló
a demunt aquesta revista, tan estimada
d' els ignorants, pues que segons es títol
capsal es L' IGNORANCIA.

Hora es ja de que mos llevèm sa bèna
que de molta estona fa duym devant ets
uys, y agafèm un instrument d' aquells
que se diuen *microscòpios* que venen a
San Llassalle, de devant Sant Nicolau,
per mirá quins son es llibres, ó sían ses
novèl-les, que n' lloch d' instruhirmós y
guiarmós p' es hòn camí, mos diuen
mentides y mos mal encaminan.

Hora es ja de qu' aquelles atlòtes de-
licades, qual ròsa vellutada y plèna de
fragancia, se desprenguin de tots aquells
que los proporcionan llibres d' aquests,
que per cohirlós es necessari agafá unes
armòlles, a fi de no embrutarsè aquelles
vèrges y pures manetes, avesades tan
sòls a agontá sa guya, es gauxel, ó es
tambó de br. dá.

Llibres, històries y fins y tot novèl-les
hey ha qu' es pòden lletgi per lo morals
é instructives; però en camvi, n' hi ha
qu' es lletgírlós causa a uns asco y gi-
tera, y a altres sa séua perdició.

Cassos desgraciats des derrés vos ne
podria contá cent per un passòl, però
còm jò no m' he proposat fastidiarvós,
tan sòls vos ne contaré un que de segú
basta per jutjá si dich mentida ó ve-
ritat.

Vatlot' aquí:

A cèrt pòble d' una Ciutat hey vivia
una familia honrada a carta cabal; se
componia de pare, mare y una fiya, que
la tenian més delicada qu' un sagrari.
Era aquesta de caracte molt afable, y
d' aquelles qu' a sa séua cara duen es
sello de s' ignorancia; no sabia que còsa
era mal perque tan sòls conceixia sa bon-
dat de qu' estava dotada, quant un vey-
nat qu' habitava molt per ca-séua, co-
mensá a durli per lletgi novèl-les d' aque-
lles inmorals qu' amb vius colós pintan
es mal, inventat per autós de tan poch
pès que no trèuen romana.

Ella prengué tal entussiasme amb

aquells llibres, que tot lo sant dia no feya altre cosa més que lletgi; encara no n'havia acabat un, y ja amb mil súpliques n'hi demanava un altre. Arribà qu'aquell, que desd'és primé dia d'habitá a la casa ja duya feta s'idèa, la demaná a son pare per tení amb ella, allò que se diuen *relacions*.

Son pare no volgué acceptá es *reto* per sa rahó de que na Tonina tan sòls contava catorze joriòls; però ells dos se convengueren maldament son pare per cap d'estil heu volgués, y amb s'esperiença qu'havian presa demunt es llibres, que per desgracia havian lletgits, pactaren prendre aygo y anarsen a disfrutá a fóra Mallorca ses dulsures de s'amor, que mal pinsell los havia retratat.

Heu feren axí, deixant tots dos a sos pares sense dirlos «Com va, hermano,» y s'embarcaren un vespre amb un llaut contrabandista que sortia per Alger.

Ell, abans, deixá una carta baix de sa porta de ca na Tonina.

L'endemá dematí poreu contá quins foren els desesperos des pares quant se trobaren sense els seus fiys; no sabían qu'era lo que los passava, fins qu'es pare d'ella tropessá amb sa carta qu'es fugitiu li havia deixat, que deya mesclat amb varies reflexions que fejian perque s'estimavan, y que'n arribá a port li escriurían.

¡Mirau quines paraules de dos infants un de dessèt anys y s'altre de catorze! ¡Oh, y quin mon! ¡Jò me pens qu'a catorze anys encara mamava!

Son pare cegat y pensant qu'estava complicat en so fèt es pare d'ell, agafá una destal y s'en aná a cercarló per matarló, lo qual li costá poch trabay perque'l trobá a ca-séua tot-sòl.

Després d'havé fèt aquell assassinat, aquell bòn homo compregué qu'estava perdut y per no veurersé amb una vergoña, s'en aná dins es corral de ca-séua y se penjá. Sa dòna, des sentiment, dins poch temps també morí; y es fugitiu, un per un vent y s'altre per s'altre, tengueren un dolent paradero.

Vat'aquí, amichs lectors, es fruyt de sa lectura de ses novèl-les: vat'aquí dues families honradíssimes perdudes per aquests malanats llibres d'autors inmorals, que n'hi ha un bòn esplet.

Heu vist axò. ¿Qui'n tenia sa culpa de tot? Vat'aquí un problema bò de resoldre: sos pares. Molts dirán: «¿Sos pares? ¿y que saben els pòbres lo que lletgeixen els seus fiys? Ses derrereres que tenen, perqu'al contrari, encara están contents de veure que sos fiys duen idèa a instruirse.»

¡Hola! ¿còm están? fins aquí haviam estat amichs; ¿vòl dí qu'un pare no li es d'obligació *solemne* es cuydarsé de si es séu fiy adelanta ó s'atrassa en sos estudis? ¿vòl dí que vos atreviu a sostení, encara qu'indirectament, qu'un pare pòt deixá de mirá amb quins llibres aprèn es fiy séu sa filosofia? Ja heyan anau er-

rats. Axò seria lo mateix, per ecsemple, qu'un directó d'una oficina, ó qualsevòl altre superiò, a n'ets escrivents ó deixebles, no tengués obligació d'ecaminá ó veure si els seus súbdits compleixen amb s'obligació; ó si'n lloch d'axò, malan ses quatre ó cinch hores de feyna, pintant nindts ó escriguent cartes ó poesies per sa séua atlòta. Axò es una rahó que no vòl fórsa, que «tot» superiò, no tan sòls pare, té s'obligació baix de son punt d'honor, de mirá «y corretgi es defectes que qualsevòl» qu'estiga a ses séues órdres, comètia «tant d'ignorancia còm de polissonada.»

¿Qu'heu sentit siulá?

Passém ara, ydò, a sa subjectació domèstica.

¿Per quines cinchentes no han de cuydá es pares de que'n lloch de lletgi aquests llibres en llegeixcan d'altres, (novèles també) que'n elles hey trobarán pintada s'esència vertadera de s'honestidat? ¿Per que'n lloch d'aquests llibres impios, no lletjeixen sa vertadera història de Santa Teresa de Jesús; ses òbres religioses que publica en la actualidat es célebre poeta y paisá nòstro Don Thomás Aguiló; ses *Inspiracions* y *El Trovador mallorquí* des nòstro compatriòta també Don Jusèp Taronjí, y moltes altres, no tan sòls recreatives, sí també instructives y filosòfiques, d'altres afamats historiadors, crítichs y poetas mallorquins y castellans? ¿Será, tal vegada, perque no duen paraules grolleres, ni esplican fets bruts, sinó bòn conseys y bells ecsemples?

Tot podria essé.

El mon a n'aquest sigle XIX ja s'arribat a tot; desde desmentí que Deu es sobre-tot, fins a burlarsé descaradament d'els miracles més autèntichs que de mans poderoses del Alt firmament hem pogut experimentar.

Per axò he dit, y repeteisch, qu'a n'aquest desgraciat sigle ja hem arribat a tot. ¡Oh, y que rahó tenia el virtuos Sant Vicens Ferré quant deya que vendria temps y quizá no estava molt enfóra qu'els vius tendriam envèja a n'els mòrts. Ja hey hem arribat a còsta de mil lleccencies, còm solen dí alguns *ignorants* de *panfonteta*.

Basta per 'vuy; comanám a tots es pares de nòbles sentiments, que no deixin lletgi a sos fiys aquests bolichs de papés en forma de llibres, que no més son bòn per embolicá fideus, y se passetjan per aquest mon amb sa protecció de mil ambulants, que no recordan que un dia tenim qu'essé porgats davant ets uys de Deu, y.... ¡ay de qui no passarà per dins es porgadó!

Y a vòltros, atlotetes, que venguereu en el mon tan sòls per adornarló amb sa vòstra presència, no vulgueu lletgi, ni tan sòls mirá, perque fan mal d'uy, aquests *papeluchos*.

Si axí heu feys mereixereu ets aplausos de tothòm en general, y en particulá

de tres: ó quatre dotzenes de *pollitos* que voldrian torná *indiots*, però no s'hi atreveixen perque diuen amb molta de rahó que'l mon está perdut, y principalment ses dónes a causa de... ¡*Aqueixes novèl-les!*

UN XEXANTÍ.

XEREMIADES.

UN BON LLIBRE.

Don Francesch Saltor, Directó d'un Col·lègi de segona enseñansa, de Soller, mos ha enviat un llibre titolat *La Escuela Popular*, qu'acabá d'imprimí a s'establiment de Don Pere Jusèp Gelabert. L'hem fuyetjat un poch y mos agrada molt. Pòt essé de molt de profit y per axò L'IGNORANCIA l'ha rebut amb molt de gust y li dona les gracies.

El señó Saltor comensa per etzibá quatre singlades ben dades a tota sa càtèrva de sabatés que, no tenguent disposició per aprendre de taconá, després d'havé rossegat es cabás per totes ses botigues sense més fruyt que rompre elènes y tudá sola, s'alsan mestres d'escola, enganant es pares tontos que se creuen fé un negòci y no lògran més que sa ruina des seus infants. També pica fòrt ferm sobre sa necessitat de sébre Gramática, Aritmética, Contabilidad, y altres herbes, ántes de fersé metges ó missés, y en diu de veritats ben espinzellades.

Després comensa a esposá es mètodo qu'a n'es séu concèpte, y també a n'es nòstro, pòt doná més fruyt en s'enseñansa, perque la fa *intuitiva*. Ja se coneix qu'aquest señó sab ahont té sa madreta en matèria de Gramática castellana, francesa y llatina, y sobre tot, en sa manera d'enseñá, sense cansarsé ni causá es deixebles y treurerlos ben espavilats.

Aconsejám a tots es mestres y mestresses que fassin de veure aquest llibre; val deù reals, y no se panadirán d'haverlós gastats, perque'n pòden treure molt de fruyt. Allá trobarán programes molt bòn y es mòdo de qu'es seus deixebles los aprengan amb gust y sápigán doná conta de tot sense tení res de llòro. N'hi ha de Gramática castellana, francesa y llatina, y d'Aritmética y Teneduría de llibres. Es llibre mereix bé es títol que dú, y creym que'l señó Saltor en despatxará molts d'ecsempars perqu'es bò; y está dit amb una paraula.

**

A n'es número 216 parlant de sa devoció a la Santíssima Mare-de-Deu de Lluch, indicarem s'idèa de construhí demunt un puig alt d'aquells contorns, una estàtua colosal de dita Santíssima

COVERBOS.

Verge. Y hem sabut qu'aqueixa idea fonch molt ben rebuda per varies persones. Repetim tot lo dit, y donám per entès tot lo qu'es calla.

Segons se diu, pareix quedá un sobrant de sa peregrinació à Lourdes; y qu'amb ell se tracta de fé una figura per posarlé à La Seu: y nòltros cridant s'alenciò d'els señós de sa Junta y d'els qui pagáren y des públich, deym: ¿Quines mides ha de tení aquesta figura?... ¿Tres pams, ó trenta? ¿Quines rahons s'hàn tengudes presents per fé qu'una Mare-de-Deu pròpia per decorá una còva, serveixca de remate à una fatxada, desfigurantli es fondo ahont tant bé campa à s'original? ¿Perqu'aquesta cantitat y sa destinada à una corona de pèrles y brillants, qu'está esposada dins aquell desèrt de Lluch à pará en mans d'es lladres que robáren sa custòdia de Pollènsa ó d'altres que'n naxerán, no se fa serví de fonament per comensá lo que nòltros proposárem?

Y sa figura si fós molt gròssa la posaríam demunt es puig Tomí, ó es Majó, que son millós encara qu'es que varem dí perque son es més alts pròp de Lluch, y es veuen de tota Mallorca, Menorca, y Ervissa, de la ma, y diada clara fins de ses còstes de Cataluña y de Monserat.

**

—¿Que vòl dí aquest lletrero «*Se al-cila?*»

—¡Homo! ¿Y axò no entens?

—No. Ni tal paraula está en cap diccionari.

—Vòl dí, ydò, qu'aquesta casa es llòga.

—¿Y perque no heu escriuen en mallorquí?

—Perque llavó heu entendrian manco.

—¡Tan atrassats estam!

**

Es setmanari L' IGNORANCIA, segons regoneix tothom, ha enseñat de lletgi es mallorquí à molta de gent però s'enseñarlós d'escriurel ja es més mal de fé.

Desitjaríam qu'à ses escolès d'Instrucció primaria se destinás un día cada setmana al manco per doná lliçons de lletgi y escriure sa nòstra llengo, sa des neixe que per més que fassèm y n'estodièm d'altres, scrá sempre sa que mos es més natural, més facil y més rica.

Mos dirán tal vegada els señós Mèstres que no tenen Gramática per ferhó. Es cert, y hò seria que qualque Mèstre que tenim en publicás una per petita que fós.

¿Y aquella des Certámen de Fires y Fèstes, que tanta música duya y que té comensada Don Tomás Fortesa, perque no l'acaba? ¿Qui milló qu'èll?

**

No vos fesseu contes qu'à vegades à un homo el fan riure sense tení riayes, encara que sa feyna que té entre mans no permeti tal còsa. Heu venim à dí per lo que succehí à un Vicari, un día que sacramentava un pòbre homo, molt véy, que ja no hey veyá y més sort qu'un còdol. Escoltauhó qu'es històrich.

Ydò, aquest Vicari se presentá à una casa de camp per dú el Bòn-Jesús y s'Extramunció à n'aquest veyet que havèm dit. Quant fonch allá, qu'hagué resat totes ses oracions des Ritual, li digué que badás sa boca per darli la sagrada Forma; però aquell homo no feya menció. Aquí s'hi presentá un fíy sèu, y li va dí amb tota sa fòrsa:

—Mon-pare; badau sa boca.

Y aquell veyet respuqué:

—¿Qu'es pruna? Si es pruna no'n vuy. Tot lo día estau amb ses prunes.

Poreu fé contes si se degué havè de fé gayre fòrsa per no riure aquest Vicari.

**

En aquest mateix Vicari li hem sentit contá que quant demaná à un homo també molt véy y sort, si estava content de rèbre s'Extramunció, contestá:

—¡Y que m'en fas tròns: tateix no cercau altre còsa! ¡Tirau, feys sa végal!

**

Un ignorant molt amich nòstro, aprofitant es temps que li proporcioná un desvellament de tota una nit, à causa d'una brega qu'havía tenguda es día anterió amb un caixal molt renègo, se entretengué à compòndre sa declinació que té es nòm de *Mas*, y de ses families que'l posseheixen respectivament à sa vila de Felanitx. Es axí còm segueix: *Mas*, *Massòt*, *Massoté*, *Massanet*, *Masseta* y *Massutí*. Y si l'estenguessem per fòra vila, hey afegiríam *Massa*, *Massep* y *Massini*.

Tenda d'artícles d'escriptori y dibuix
D'ELS

HEREUS DE DON GABRIEL ROTGER,
CADENA DE CORT, 11, PALMA.

LLIBRES RETXATS Y LLIBRETES.

En dit establiment trobarán un completíssim surtit de llibres en sos tamañs fòleo, quart, octau y agenda, de papé superió, retxat, en diari majó, etc., etc., y encuadernats amb riquíssimes cubèrtes de percalina de colós en rellus nègres.

També hey ha llibres gròssos de papé vitela superió tamañy *Ecu*, retxats en majó y diari, y encuadernats en gamusa.

En quant à llibretes se n'hi trobarán de tota casta en tamañs de marquilla, fòleo, quart y octau, blanques y retxades lapis, diari majó, borrado, etc., etc.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Ningú may reim ha vist gròch sens essé madú.*

SEMBLANSES.—1. *En que té coua.*
2. *En que no está florit.*
3. *En qu'hey ha Sagrament.*
4. *En que tocan en sa nit.*

XARADA.....—*A-mor.*
CAVILACIÓ.....—*Sureda.*
PREGUNTA.....—*Sa derrera sílaba qu'es ca.*
FUGA.....—*Lo que resta fa la festa.*
ENDEVINAYA.—*Un solpassé.*

GEROGLIFICH.

no san lo de veegas hò que

***

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla La Sala à n'es llinatges?
2. ¿Y ses dónes à ses eynes de sabaté?
3. ¿Y unes pinzes à ses esparraqueres?
4. ¿Y ses cigales à ses criades?

*

XARADA.

A la dreta y à l'esquèrra
Primera mos fa ventá;
Es dos per alimentá
Es lo milló de la tèrra;
Y tercera en temps de guèrra
Molt d'estrage sol causá;
Es tot aygo sol portá
No es de pell, fusta ni tèrra.

MESTRE GRINOS.

CAVILACIÓ.

PURGA D'OLI FÍ

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
EN PEPET.

PREGUNTA.

¿Qu'es lo que corre més en aquest mon?

FUGA DE CONSONANTS.

.a.a.y .o .e.. ó .o. ó .a.e..

ENDEVINAYA.

Som forasté dins Mallorca
Y cada fuya que tench
Els temporals de la tèrra
Fan que sían mes de cent.

(*Ses solucions dissapte qui vé si som vius.*)

15 SETEMBRE DE 1883

Estampa d' En Pere J. Gelabert.